

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A. Wijbenga (D66)
(d.d. 2 januari 2019)

Nummer
3468

Onderwerp
Uitstoot PFOA Chemours

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 13 december stuurde het college van Gedeputeerde Staten de leden van Provinciale Staten een brief (kenmerk PZH-2018-674294109) over Chemours. In deze brief is de stand van zaken weergegeven van de aangetroffen PFOA concentraties in het afvalwater op basis waarvan een last onder dwangsom is opgelegd. In de brief worden hypothesen geuit waarom PFOA bij de metingen in de watermonsters, zijn aangetroffen. Chemours stelt dat de emissie van een kleine hoeveelheid PFOA onvermijdelijk is en heeft inmiddels daarom een indirecte lozing aangevraagd (i.h.k.v. de vergunning) van 0,15 kg PFOA per jaar. Er zou geen reden zijn om de vergunning te weigeren.

Ondergetekende stelt het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen naar aanleiding van de brief. Tevens verwijst zij hierbij naar (deels vergelijkbare) vragen van de D66 fractie van de gemeente Dordrecht (bijgevoegd).

1. *Acht het college het scenario dat PFOA vrijkomt als restproduct bij GenX als het meest waarschijnlijke scenario?*

Antwoord

In onze brief van 13 december 2018 hebben we aangegeven dat er verschillende hypothesen zijn die zouden kunnen verklaren waarom PFOA in de metingen aangetroffen wordt: de historische bodemverontreiniging; het ontstaan van PFOA als bijproduct in het proces; of de aanwezigheid van PFOA als verontreiniging in de GenX grondstof. Voor ons als bevoegd gezag is de precieze bron van de PFOA voor de opgelegde dwangsom op dit moment niet relevant. We hebben PFOA aangetroffen in de indirecte lozing, dat is volgens ons niet aangevraagd en niet vergund in de omgevingsvergunning die wij op 3 oktober 2013 hebben verleend. Daarom hebben wij besloten over te gaan tot handhaving.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft in haar brief van 21 december 2018¹ aangegeven dat er aanwijzingen zijn dat er sporen PFOA in het GenX zout FRD-902 voor kunnen komen dat nu door Chemours gebruikt wordt.

¹

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z24755&did=2018D61721

2. *Kunt u aangeven waarom de door Chemours aangevraagde uitbreiding van de vergunning voor een indirecte lozing van de zeer zorgwekkende stof PFOA niet geweigerd zou kunnen worden?*

Antwoord

Chemours heeft de indirecte lozing van PFOA aangevraagd nadat door de provincie is geconstateerd dat het bedrijf indirect PFOA in het oppervlaktewater loost. Voor PFOA is een emissie van 0,15 kg/jaar aangevraagd voor 2019 en een emissie van 0,05 kg/jaar voor 2021. Op deze aanvraag is nog niet besloten, zodat op dit moment nog niet vaststaat of al deze aanvraag al dan niet zal kunnen worden gehonoreerd. Van belang is echter om op te merken, dat de enkele omstandigheid dat PFOA een zeer zorgwekkende stof (ZZS) is, als zodanig geen reden vormt om de aangevraagde vergunning te weigeren. Wel gelden er bij ZZS striktere toetsingscriteria om een emissie te vergunnen. Indien aan die criteria kan worden voldaan en de aanvraag voldoet aan BBT (beste beschikbare technieken) geeft het toetsingskader uit de Wabo geen aanknopingspunten om de aangevraagde vergunning te weigeren. Mede op basis van de adviezen van Rijkswaterstaat en het Waterschap als waterkwaliteitsbeheerders voor het ontvangende oppervlaktewater zal namens GS een besluit worden genomen.

3. *Kunt u aangeven hoe de aanvraag van Chemours zich verhoudt met de door Chemours onlangs nog aangegeven 'enorme' investeringen in de beperking van de emissies en lozingen?*

Antwoord

Wij hebben in 2018 kennisgenomen van de communicatie van Chemours over investeringen in de fabriek in Dordrecht ter grootte van € 75 miljoen². Aan Chemours is gevraagd deze investeringen mee te nemen in de aanvraag van de nieuwe revisievergunning. De nu door Chemours ingediende vergunningaanvragen reflecteren volgens ons nog niet de volle omvang van eerder aangekondigde investering.

Na een proefperiode heeft Chemours wel een vergunningaanvraag gedaan voor de definitieve toepassing van koolfilters voor aanvullende zuivering van de indirecte lozing van afvalwater. Door het gebruik van deze koolfilters neemt de indirecte lozing van FRD af van 2.035 kg/jaar zoals vergund in 2017 naar 140 kg/jaar in 2019 en kan Chemours voldoen aan de door ons opgelegde jaarvracht van maximaal 148 kg per jaar. Volgens Chemours zal de emissie vanaf 2021 verder afnemen naar 20 kg/jaar.

4. *Bent u bereid om in het kader van de aanvraag van Chemours in dit geval ook expliciet de standpunten te vragen en mee te nemen van de drinkwatermaatschappijen (waaronder ook Dunea), het hoogheemraadschap en zoals gebruikelijk RWS?*

² <https://www.chemours.com/Dordrecht-Plant/nl/assets/downloads/pdf/2018-0910-chemours-minimaliseert-emissies-dordrecht-plant.pdf>

Antwoord

Met betrekking tot de aanvraag voor de koolfilters op de indirecte lozingen en de lozing van onder andere PFOA is een aantal bestuursorganen in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. Dit betreft Rijkswaterstaat, Waterschap Hollandse Delta, en de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht en Papendrecht.

Naar aanleiding van het Algemeen overleg van juni 2017 is de motie Laçin (Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, 27625 nr. 391) aangenomen waarin wordt verzocht om met een handreiking voor het bevoegd gezag te komen hoe rekening moet worden gehouden met de risico's voor duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Deze handreiking is in 2018 definitief vastgesteld en geeft specifiek invulling aan de wijze waarop de emissie getoetst dient te worden op eventuele gevolgen voor benedenstroomse drinkwaterinnamepunten. Hiermee wordt het belang van een veilige drinkwatervoorziening gewaarborgd.

Na het ter inzage leggen van de ontwerpbeschikking kan eenieder zienswijzen indienen. Wij zullen de drinkwaterbedrijven er expliciet op wijzen dat zij een zienswijze kunnen indienen. De ontvangen adviezen en zienswijzen zullen wij betrekken bij de besluitvorming.

In de brief is ook gemeld dat de European Food Safety Authority (EFSA) een voorlopige gezondheidkundige grenswaarde heeft gepubliceerd voor PFOA en PFOS die 15 maal strenger is dan de door het RIVM in 2016 afgeleide grenswaarde.

5. *Kunt u aangeven in hoeverre ook sprake is van emissies en lozingen (naast PFOA) van PFOS (perfluorsulfonaat)?*

Antwoord

Met de aanvraag voor de koolfilters op de indirecte lozingen wordt ook de lozing van een 11-tal PFAS (perfluoralkylated substances) aangevraagd waaronder ook PFOS. De aangevraagde emissie voor stofgroep PFAS bedraagt 3 kg/jaar voor 2019 en 1,5 kg per jaar vanaf 2021.

6. *Ervan uitgaande dat PFOA ook nu nog vrijkomt bij de productie op het terrein van Chemours, wat kunt u dan vertellen over de effecten op de gezondheid van de omwonenden?*

Antwoord

De concentraties in het milieu worden voornamelijk bepaald door de historische emissies uit de periode 1970-2012 en slechts zeer beperkt door de nu aangevraagde lozing van maximaal 150 gram per jaar. Zo ging drinkwaterbedrijf Oasen in haar onderzoek (2016)³ uit van een in 1994 door het waterschap vergunde lozing van 45.000 kg PFOA per jaar.

Wij hebben aan Rijkswaterstaat gevraagd om de aangevraagde lozing van 0,15 kg PFOA per jaar te toetsen aan de normen voor oppervlaktewater. Uit het advies van

³ <https://oasen.nl/assets/uploads/Bijlage%201%20bij%20Kamerbrief%20-%20Rapport%20effect%20lozing%20PFOA%20op%20drinkwater.PDF>

Rijkswaterstaat volgt of de lozing binnen de normen valt voor effecten op mens, dier en milieu en daarmee mogelijk vergund kan worden.

In een eerder stadium is er een grootschalig onderzoek in het gebied geweest naar de effecten op de gezondheid van de omwonenden. Nog altijd zijn er in het gebied veel zorgen rondom de gevolgen op de gezondheid.

7. *Deelt het college deze zorgen, mede in het licht van de door de EFSA nieuw voorgestelde norm?*

Antwoord

De provincie neemt de zorgen van haar inwoners serieus. Om die reden worden aanvragen zoals de nu aangevraagde indirecte lozing naar het oppervlaktewater expliciet getoetst aan de gevolgen voor mens, dier en milieu.

8. *Kan het college aangeven hoe de resultaten van het bloedonderzoek van eind 2017 in het licht van de door de EFSA nieuwe voorgestelde norm (en daarmee nieuwe inzichten) moet worden geduid?*

Antwoord

De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) heeft afgelopen december een nieuwe voorlopige gezondheidskundige grenswaarde voor de inname van PFOA gepubliceerd. Wij begrijpen dat er zorgen over PFOA en de gezondheid kunnen ontstaan naar aanleiding van deze berichtgeving.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 19 januari jl. aan de Kamer gemeld dat het RIVM op dit moment eerdere onderzoeken niet zal herzien en dat gewacht wordt op een definitieve gezondheidskundige grenswaarden afgewacht. In 2019 zal EFSA een risicobeoordeling uitvoeren voor blootstelling aan andere perfluorverbindingen en zal het de voorlopige gezondheidskundige grenswaarde van PFOA evalueren⁴. Vanwege de voorlopige status van de nieuwe waarde en de nog lopende wetenschappelijke discussie hierover, ziet het RIVM nu geen aanleiding om haar eerdere adviezen aan te passen.

Het is uiteindelijk aan het RIVM als onafhankelijk wetenschappelijk instituut om te bezien of er aanleiding is de eigen grenswaarde (RIVM 2016) en de mede daarop gebaseerde conclusies van eerdere onderzoeken te heroverwegen. Het is vervolgens aan het Rijk om te beoordelen of er grond is de eerder vastgestelde normen voor PFOA bij te stellen.

Vooruitlopend op een eventuele definitieve aanscherping hebben we met de betrokken overheden afgesproken om met het RIVM overleg te hebben over de mogelijke gevolgen van een dergelijke aanscherping van de gezondheidskundige waarde voor de inname van PFOA. Gezien de persistentie van de stof en de nog steeds aantoonbare aanwezigheid in mensen, bodem en oppervlaktewater zijn betrouwbare grenswaarden voor ons van belang. Wij blijven dit onder de aandacht brengen van de Rijksoverheid.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/01/18/beantwoording-vragen-over-de-met-perfluor-octaansulfonzuur-pfos-en-perfluor-octaan-zuur-pfoa-verontreinigde-grond-bij-schiphol>

